

מנהל מחלקת החקיקה.

כ"ד באדר תש"י
(13.3.50)

ס ו ד י

10.

איני יכול להמנע מלהביע את תמחוני על
מכתבו של שר החוץ אל שרי הממשלה, מס' 161/50 מיום
ז' באדר תש"י (24.2.50), שהובא לידיעתי על ידי המזכיר
הכללי של משרד המשפטים, בצרוף בקשה "לנהוג בהתאם
להוראות הכלולות במכתבו של שר החוץ".

ראשית, חמוה בעיני שחענין הנדון במכתב -
הדרכים שבהם על חושבי המדינה לפנות לשלטונות - שהוא
ענין הנוגע במישרין לדרכי האדמיניסטרציה הפנימית של
המדינה, משמש נושא ל"הוראות" הניתנות על ידי שר החוץ
לשרי הממשלה.

אך חמור בהרבה הוא חכנו של המכתב, שיש בו
משום הנהגת הפליה בולטת בין חושבי המדינה מטעמים שבגזע,
הפליה העומדת בסתירה להצהרות הממשלה על שווי זכויות כל
החושבים.

לפי הוראות שר החוץ, אם יהודי הגר בחיפה
פונה, למשל, למשרד הבריאות המרכזי בבקשה להעניק לו רשיון
לשמש כרוקח, אין מניעה לכך שמשרד הבריאות ישלח את הרשיון
במישרין למבקש, ללא מגע מוקדם עם שלטונות המחוז; ואילו
אם המבקש הוא ערבי, אין להעניק לו את הרשיון אלא לאחר
מגע מוקדם עם שלטונות המחוז, ויש לשלוח לו את פתשובה
באמצעות שלטונות המחוז.

שר החוץ מונה שלשה מניעים לפניוחיהם הישירות
של ערבים אל השלטונות המרכזיים:

(א) הפונים סבורים שהפניה הישירה חזרו את הטפול.

(ב) הפונים סומכים על אי בקיאותו של המשרד המרכזי
בענינים מקומיים.

(ג) יש והפונים לא שבעו נחת מחשובתם של השלטונות
המקומיים והם פונים לשלטון המרכזי מבלי להזכיר
את השתלשלות הענינים שקדמה לפניחם.

נשאלת שאלה פשוטה: האם מי שאינו ערבי אינו יכול
לאחזר באחד מאלה באותה מידה שערבי צפוי לכך? אם הנחותיו של
שר החוץ הן נכונות, הרי משהו אינו כשורה בדרכי האדמיניסטרציה
של המדינה ויש לתקן את המצב על ידי הסדר הצנורות שבהם
פונים החושבים אל השלטונות. אך איני יכול לראות הצדקה לכך
שהנחות אלה ישמשו יסוד לשיטת הפליה מטעמי גזע.

הייתי יכול להבין אילו היו מנהיגים שיטת
פניות מיוחדת לגבי שטחי הממשל הצבאי; במקרה כזה יש להנהיג
לגבי כל חושבי השטחים האלה, כערבים כיהודים אך הוראותיו
של שר החוץ אינן מוגבלות לשטחי הממשל הצבאי, אלא חלות על

כל שטח המדינה, והן מכוונות, בכל שטח המדינה, לגבי ערבים
בלבד. אח זאח, לפי עניוח דעהי, אין להצדיק בשום פנים.

אם דברי נראים לך, אולי הוכל לעשוה לחיקון

המעווח.

(ח. וילקנפלד)
טנהל מחלקה החקיקה.

ח/רש.